

3.4.2021

Ikkuna ihmiseen

Aurinko liplattaa valkoisessa seinässä ja kutittelee verhoja. Ilmassa tuoksuu kevät. Suljen tietokoneen kannen ja pakkaan repun: päivän viimeinen kokous on päättynyt. Kun soljumme työkavereiden kanssa ulko-ovelle, käänny hetken mielihoiteesta myymälään, jossa on tarjolla ravintola- ja elintarvikealan opiskelijoiden uunituoreita kädentöitä. Illalla on tulossa vieraita kylään, joten täältäähän löydän tarjottavaa.

Vaellan leipien, pullapitkojen ja keksien seassa, kunnes huomaan vitriinin: tänään on opiskeltu täytkekakkujen valmistusta. Pyöreät kakut hehkuvat täydellisen vastustamattomina. Mansikat kiiltävät päällisessä eikä niiden määrässä olla pihistelty. Valkoinen kermakuorrutus luo kutsuvan kontrastin kolmiulotteisiin punaisen sävyihin. Krokanttirouhe elävöittää reunoja.

Kävelen Prinsessantietä kuin kuninkaallinen ja kannan ikkunallista kakkulaatikkoa. Minua hymyilyttää. Kakku on painavampi kuin oletin, ja kunniatehtäväni on kuljettaa se kotijäkäppiin.

Siilitie

Metron viereisellä penkillä istuu pieni poika äitinsä kanssa. Lapsen silmät nauliutuvat kakkuun.

- Äiti, katso miten hieno kakku. Voiko meilläkin olla tänään kakkua?
- Ei saa katsella toisia ihmisiä. Tänään ei ole kakkua. Saat kakkua sitten kun on synttärät.
- Haluan juuri tuollaisen synttäräkakun kuin tuossa laatikossa. Lupaatko äiti, että saan ihan samanlaisen?

Äiti katsoo vaivautuneesti kakkulaatikkoa ja huokaa.

- Kulta, äiti ei kyllä osaa tehdä noin kaunista kakkua. Mutta heinäkuussa on tuoreita mansikoita ja voin tehdä hupsiskupsis-kakun, jossa on paljon kermaa ja mansikoita.

Pojan hiussuortuvat roikkuvat hikisinä pipon alta ja ilme on haltioitunut. Pian ei tarvita enää kurahaalareita. Ajatus mansikoista, kesästä ja syntymäpäivästä maistuu makealta suussa.

Herttoniemi

Vastapäätäni istahtaa ikääntynyt herrasmies, joka katsoo kakkua, minua silmiin, uudestaan kakkua ja käynnistää keskustelun.

- Teillä lienee juhlat tulossa. Mistä voin onnitella teitä?

- Kiitos kysymästä. Ei tässä sen ihmeempää juhlaa ole, ostin leipuriopiskelijoiden myymälästä kakun ja illalla tulee ystäväperhe kylään, vastaan hämmentyneesti.
- Olen sitä mieltä, että noin hieno leivonnainen vaatii juhlan. Täytekakku on filosofinen asia. Juhla syntyy siitä, että on glamöösejä elementtejä, kuten näen teillä olevan. Kannustan pohtimaan, mikä on teille juhlan aihe juuri nyt.
- Kiitos, että annoitte minulle ajateltavaa. Uskon löytäväni syyn juhlaan, nyökkään ja lähes niaan istuoltani.

Kulosaari

Nuori nainen puhuu puhelimesta ja vilkuilee kakuani. Samalla hän pyörittelee hiussuortuviaan ja peilailee itseään metron ikkunasta, vaikka valoisa lasi ei juuri vastaa takaisin. Keimaileva ääni nousee ja laskee hengästyttävässä tahdissa. Kuvittelen luurin toiseen päähän tuoreen poikaystäväni.

- Tiedätkö hei, minun on pakko kertoa sinulle Juha-setäni vitsi, halusit tai et. Aina kun Juha näkee täytekakun, hän sanoo samat sanat. Hän muistuttaa, että jos on vieraana juhlissa, kannattaa leikata niin pieni palanen kakkua kuin pystyy. Kun muut kehottavat ottamaan isomman siivun, on vastaus valmiina: ”Mutta minähän olen ottamassa KAIKEN MUUN kakun paitsi tämän pienen palasen.”
- Juha-sedän mielestä juttu on tosi hauska. En kestä, kun näet hänet ensimmäisen kerran, olen nolona jo nyt.
- Tarina tuli mieleeni täällä metrossa, kun näen parhaillaan superihanoman mansikkakakun. Voi kunpa osaisin tehdä itse täytekakun.

Kalasadama

Lähelläni notkuu kaksi nuorukaista, jotka haisevat tupakalle ja sinkauttavat harhailevia katseita. Puhe vilisee kiro sanoja. Pelkään, että toinen horjahtaa kakun päälle metron nytkähtäessä liikkeelle.

- Tajusin juuri, että olen syönyt täytekakua viimeksi isäni hautajaisissa.
- Ai. Onko siitä kauan?
- Joo. Se oli vuonna 2012. En muista juhlasta mitään muuta kuin mansikkakakun. En halua muistaa.
- Se on ihan parasta, kun on överisti mansikoita ja kermaa.
- Joo.

Sörnäinen

Laitapuolen kulkija istuu viereeni. Kun ahavoitunut mies näkee kakkulaatikon sylissäni, hän nousee välittömästi ylös, kumartaa ja levittää kätensä suuri eleisesti.

- Nuori rouva ja teidän kakkunne ansaitsevat omat paikat. Laita kakku penkille, lepuuta käsiäsi, minä kyllä jaksan seistä. Olen maannut koko päivän puistossa. Tekee hyvää jaloitella.
- On niin mukavaa, kun voi nauttia kakkua ilman kaltereita.

Vain silmänisku ja möreä röhönauru jäävät jälkeen, kun mies vaihtaa paikkaa.

Hakaniemi

Kaksi jakkupukuista keski-ikäistä naista hyppää metroon Kallion virastotalon kulmilta. Kuvittelen heidät toimistoympäristöön.

- Viimeksi kun tein mansikkakakun, kiille ei onnistunut. Mikähän siihenkin tuli.
- Ne ovat henkimaailman asioita. Mutta sinä olet taitava pursottaja.
- Sen olen perinyt äidiltä.
- Minä teen kaikki piirakat äidin resepteillä.
- Unohdin jo, että meidänhän piti murista työharmit kotimatalla.
- Leipominen saa hyvälle tuulelle.
- Sovitaanko, että molemmat leipovat tänään jotain?
- Hyvä idea. Ja maistiaiset huomenna töihin mukaan.

Heleä nauru kimpoilee oransseilla pinnoilla.

Helsingin yliopisto

Nuoripari on liimautunut toisiinsa. Pulppuava rakkaus virtaa metrovaunuun kuin katkennut helminauha: kukaan ei voi välttää romantiikalta, joka vierii helmien tavoin kaikkialla.

- What is a strawberry in finnish?
- Mansikka. Say mansikka.
- Mänsiika.
- Mansikka.
- Mansikaa.

Mies kuiskaa naisen korvaan kovalla äänellä.

- I will marry you and make sure that there will be plenty of mansikaa cakes in our wedding party.

Onnellinen morsian on pakahtua. Oliko tämä kosinta?

Rautatieasema

Eläkeläisrouva ja hänen aikuinen poikansa saapuvat metrovaunuun. Poika vetää perässään isoa matkalaukkua. Samanlaiset nenät paljastavat sukulaisuuden.

- Minä unohdin ottaa mansikkahillopurkkeja mukaan.
- Ostetaan kaupasta mansikkahilloa.
- Kaupan hillot ovat kalliita. Eivätkä ne maistu yhtä hyvälle.
- Kun voisi tehdä kakun. Vaan teillä ei taida olla vatkainta? Ei se Annika leivo?
- En tiedä, onko meillä vatkainta. Annika tekee smoothieita, tietynlaisia pirtelöitä, blenderillä.

- Niistä minä en ymmärrä mitään.
- Mansikkasmoothie on hyvää ja terveellistä. Pyydän Annikaa tekemään.

Kamppi

Ryhmä teinityttöjä täyttää metron nuoruuden raikkaudella.

- Muistatteko kun kaikki pojat tekivät kakku naamaan -videoita?
- Vitsit ne olivat tyhmiä.
- Onneksi se vaihe meni ohi.
- Mä voisin googlata, miten kakku kuorutetaan. Olen aina miettinyt, miten kerman saa niin tasaiseksi. En ymmärrä.
- Opetta sitten minullekin.
- Joo. Musta tulee varmaan isona joku kondiittoriopettaja.
- Ei kun ryhdyt leipuri-tubettajaksi.
- Se olisi tyylikästä.

Ruoholahti

Keski-ikäinen pariskunta katselee puhelimesta myynnissä olevia asuntoja. Vaimon ilme kirkastuu, kun hän näkee helmen: paljon neliöitä matalalla hinnalla mieluisalla alueella. Mies pudottaa naisen tuimasti maan pinnalle.

- Eikö sinulla ole suhteellisuudentajua? Kyllä minä taas mietin, miksi olen naimisissa noin yksinkertaisen ihmisen kanssa. Ei kai kukaan myy tuohon hintaan asuntoa Lauttasaareissa. Ilmoituksessa on pilkkuvirhe: 250 m² sijaan kyse on 25,0 m² yksiöstä, katso vaikka pohjapiirrosta.

Nolostunut nainen tuijottaa lattiaa kiusaantuneena. Mies lepyttelee sanojaan.

- Ostetaanko metroasemalta pullat tai vaikka leivokset, sellaiset joissa on kermaa ja mansikoita?

Kotona

Kahvinkeitin pulputtaa iloisesti taustalla, kun vaihdamme kuulumisia ystävien kanssa. Nostaessani mansikkatäytekekun pöytään kaikki hiljenevät. Pyhä ja kysyvä tunnelma leijuu ympärillämme: miksi näin hienot tarjoilut?

- Onko teillä jotain kerrottavaa? Juhlimeko jotain?
- Jos olisit kysynyt muutama tunti sitten, olisin sanonut, että tämä on arkiherkku, jonka ostin edullisesti työpaikan opiskelijamyymälästä. Metromatkan aikana oivalsin, että mansikkatäytekekku on muistojen, unelmien ja tunteiden aarrearkku. Jokaisella meistä on omat assosiaatiomme hetkistä, joihin liittyy mansikkakakku, ja haluamme jakaa ne muiden kanssa.
- Mykistävää. Mutta on kyllä viimeisen päälle hienosti koristeltu kakku. Teidän koulussa on todella taitavia opiskelijoita.

Työnnän suuhuni lusikallisen mehevää kakkua ja suljen silmät. Olen kaikissa elämäni hetkissä, joihin liittyy mansikkakakku. Muistot vilisevät mielessäni samalla kun mansikan ja kerman yhdistelmä kutkuttaa kieltä.

Ostin kakun mutta sain aikakoneen ja tarinageneraattorin. Nyt ymmärrän, miksi kakkulaatikossa on ikkuna.

Teksti:

Hannele Häyhä
Irislahdenkuja 6 A 1
02230 Espoo
050 541 8595
hannele.hayha@hel.fi

synt. 1978
Henkilöstösarja, Stadin AO